

**DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Faculty «Economic and Business»**

Scientific papers
**OF DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
(ECONOMIC SCIENCES)**

№ 3 (49)

Zaporizhzhia
2023

РЕДАКЦИЈА КОЛЕГІЯ	EDITORIAL BOARD
051 – Економіка	051 – Economy
Ткач А. А. – д.е.н., професор, Жешувська Політехніка ім. Ігнація Лукасевича, м. Ряшів, Польща	Tkach A. A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Polytechnic RZESOWSKIEJ, Ryshiv, Poland
Двігун А. О. - д.е.н., професор, Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України	Dvihun A. O. – Doctor of Economic Sciences, Professor, National Institute for Strategic Studies in Ukraine National Institute of Strategic Studies under the President of Ukraine
Свиноус І. В. – д.е.н., професор, Білоцерківський національний аграрний університет	Svinous I. V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Bila Tserkva national agrarian university
Череп А. В. – д.е.н., професор, Запорізький національний університет	Cherep A. V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zaporizhzhya national university
Єременко Д. В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yeremenko D. V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Колокольчикова І. В. – д.е.н., доцент, ТДАТУ	Kolokolchikova I. V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Кукіна Н. В. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kukina N. V. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Почерніна Н. В. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Pochernina N. V. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Прус Ю. О. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Prus Y. O. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Демко В. С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Demko V. S. – PhD, Ass. Prof., TSATU
071 – Облік і оподаткування	071 – Accounting and taxation
Чіобану Геннадій, університет Артифлекс, Бухарест, Румунія	Ghenadie Ciobanu, senior researcher ARTIFLEX” University of Bucharest, National Scientific Research Institute for Labour and Social Protection: Bucharest, RO
Давидюк Т. В. – д.е.н., професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Davydiuk T. V. Doctor of Economic Sciences, Professor, National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"
Сокіл О. Г. - д.е.н., професор, Національний університет "Львівська політехніка"	Sokol O. H. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Lviv Polytechnic National University
Трачова Д. М. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Trachova D. M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Кучеркова С. О. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kucherkova S. O.- Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Костякова А.А.- к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kostyakova A. A. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Демчук О.О. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Demchuk O. M. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Сахно Л. А.- к.е.н., доцент, ТДАТУ	Sakhno L. A.- Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
072 – Фінанси, банківська справа та страхування	072 – Finance, banking and insurance
Жанна Черноштан - Балтійська міжнародна академія. Латвія.	Zanna Cernostana — Baltic International Academy, Latvia
Гривківська О. В. – д.е.н., професор; ПВНЗ «Європейський університет»	Hryvkivska O. V. – Doctor of Economic Sciences, Professor, PHEI «European University»
Давиденко Н. М. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Davidenko N. M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Танклевська Н. С. – д.е.н., професор, Державний торговельно-економічний університет, професор кафедри економіки та фінансів підприємства	Tanklevska N. S. - Doctor of Economic Sciences, Professor, State University of Trade and Economics, professor of the Department of Economics and Enterprise Finance
Вдовенко Л. О. – д.е.н., доцент; Вінницький національний аграрний університет	Vdovenko L. O. – Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Vinnytsia national agrarian university
Трусова Н. В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Trusova N. V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Яцух О. О. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yatsukh O. O. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Косторной С. В. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kostornoi S. V. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Цап В. Д. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Tsap V. D.- Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Чкан І. О. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Chkan I. O. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
073 – Менеджмент	073 – Management
Огієнко М. М. — д.е.н., професор, Академія прикладних наук, Вища школа управління і адміністрування в Опольє, Польща	Ohiienko M. M. — Doctor of Economics, Professor, Academy of Applied Sciences Academy of Management and Administration in Opole, Poland
Судомир С. М. – д.е.н., професор, ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»	Sudomyr S. M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Berezhany Agrotechnical Institute

Завгородній А. В. — д.е.н., професор, Миколаївський інститут розвитку людини Університету "Україна"	Zavhorodnii A. V. — Doctor of Economic Sciences, Professor, Mykolaiv Institute of Human Development of University "Ukraine"
Левків Г. Я.-д.е.н., професор, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького	Levkiv H. Y, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of Department of Management, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviviv, Ukraine
Басюркіна Н. Й. - д.е.н., професор, Одеський національний технологічний університет	Basiurkina N. I. — Doctor of Economic Sciences, Professor, Odesa National University of Technology
Козак К. Б. - д.е.н., професор Одеський національний технологічний університет	Kozak K. B. — Doctor of Economic Sciences, Professor, Odesa National University of Technology
Ортіна Г. В. – д.н.держ.упр., професор, ТДАТУ	Ortina G. V. - Doctor of Science in Public Administration Prof., TSATU
Коноваленко А. С. - д.е.н., доцент, ТДАТУ	Konovalenko A. S. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Нехай В. В. - д.е.н., доцент, ТДАТУ	Nekhai V. V.- Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, TSATU
Агеєва І. В.-к.е.н., доцент, ТДАТУ	Ahieieva I. V.- Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
075 – Маркетинг	075 - Marketing
Вішал Дагар – д.е.н., професор, університет Амїті, Індія	Vishal Dagar – PhD, Ass. Professor, Amity University, India
Вей Фен – д.е.н., проф., Північно-західний університет A&F, Китай	Wei Feng – Doc.Ec.Sc., professor, Northwest A&F University
Керімова У. К. – д.е.н., професор, Казахський національний аграрний дослідницький університет, академік Національної академії наук Казахстану, Казахстан	Ukilai Kerimova – Doctor of Economic Sciences, Professor, Kazakh national agrarian research university, academician of the National academy of sciences of Kazakhstan, Almaty, Kazakhstan
Буднікевич І. М. – д.е.н., професор, Чернівецький національний університет	Budnikevych I. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor, Chernivtsi national university
Гончар В. В. - д.е.н., професор, Приазовський державний технічний університет	Gonchar V. V - Doctor of Economic Sciences, Professor, Pryazov State Technical University
Легеза Д. Г. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Legeza D. G. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Куліш Т. В. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Kulish T. V. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Шквиря Н. О. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Shkvyria N. O. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Сокіл Я. С. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Sokil Y. S. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Арестенко Т. В. - к.е.н., доцент, ТДАТУ	Arestenko T. V. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Майборода Г. О. - PhD, ст. викладач ТДАТУ	Mayboroda G. O. - PhD, Senior lecturer, TSATU
076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	076 - Entrepreneurship, trade and stock-taking activities
Чернявська Т. А. – д.е.н., професор, Державна вища професійна школа, м. Конін, Польща	Cherniavska T. A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, State Higher Professional School, Konin, Poland
Веслав Музіал - професор, доктор хаб., інж., кафедра економіки і організації сільського господарства, Краківський сільськогосподарський університет ім. Гуго Коллантая, Польща	Wieslaw Musial - prof. dr. hab. Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie Brak zweryfikowanego, Krakow, Poland
Волощук К. Б. – д.е.н., професор, ЗВО «Подільський державний університет»	Voloshchuk K. B. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Podilsky state university
Карпенко А. В. – д.е.н., професор, Національний університет «Запорізька політехніка»	Karpenko A. V. Doctor of Economic Sciences, Professor, National university «Zaporizhia polytechnic»
Севідова І. О. – д.е.н., доцент, Харківський національний університет внутрішніх справ	Sievidova I. O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Kharkov national university of internal affairs
Яворська Т. І. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yavorska T. I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Болтянська Л. О. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Boltianska L. O. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Завадських Г. М. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Zavadskykh H. M. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Лисак О.І. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Lysak O. I. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU
Тебенко В. М. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Tebenko H. M. - Candidate of Economic Sciences, Ass. Professor, TSATU

Засновник

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Факультет економіки та бізнесу

УДК [33+631.1](06)

Т 13

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) / За ред. Т. І. Яворської. Запоріжжя:
Друкарня ТДАТУ, 2023. № 3(49). 192 с.

Голова редакційної колегії (науковий редактор):

Яворська Т. І. – д.е.н., професор кафедри економіки і бізнесу

Відповідальні за випуск збірника:

Яворська Т. І. – д.е.н., професор кафедри економіки і бізнесу

Колокольчикова І. В., д.е.н., професор – декан факультету

економіки і бізнесу

Завадських Г. М. – к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу

Комп'ютерна верстка: Завадських Г. М.

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) включений до Переліку наукових фахових
видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути
опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ
МОН №1328 від 21.12.2015 р.).

Відповідно до Порядку формування Переліку наукових
фахових видань України (наказ МОН України від 15 січня
2018 року № 32) присвоєно категорію «Б», що затверджено
наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020
№ 886.

Друкується за рішенням Вченої ради Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(протокол № 4 від 28.11.2023 р.).

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації КВ №24284-14124 ПР від 24.12.2019 р.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2016: 47.1**Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32****Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94****Index Copernicus Value (ICV) 2019:****56.52Digital Object Identifier****System (DOI)**

Матеріали друкуються мовами оригіналів – українською
та англійською.

Погляди редколегії не завжди збігаються з позицією авторів.

Адреса редакційно-видавничого відділу:

Юридична:

пр. Б. Хмельницького 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.
72312 Україна89

Фактична:

вул. Жуковського, 66
м. Запоріжжя, Запорізька обл.
69600, Україна

Підписано до друку 01.12.2023 р.

Друкарня ТДАТУ

© Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)

№ 3 (49), 2023

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ

*Олійник І. В.***ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ МЕТОДІВ ТА ПРИНЦИПІВ ЕФЕКТИВНОГО
ЛІДЕРСТВА..... 8**

ЕКОНОМІКА

*Васильченко О. О.***ДІАГНОСТИКА ВПЛИВУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА НА РЕЗУЛЬТАТИ
ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ 19***Vinichenko I. I.***FORMATION OF COSTS AND INCOME IN THE CONTEXT RESOURCE
PROVISION OF HUNTING ECONOMY30***Демко В. С., Свиноус І. В.***МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ..... 40***Почерніна Н. В.***МІЖНАРОДНА ІНТЕГРАЦІЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ЦІЛЕЙ
ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ 52***Трусова Н.В., Кукіна Н.В.***ПРОДОВОЛЬЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ:
РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ..... 63**

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

*Косторной С. В.***ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ОЦІНКА,
ОПОДАТКУВАННЯ 71***Трусова Н. В., Козак В. М.***ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СИМБІОЗ ДОМІНУЮЧИХ ФАКТОРІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ 77**

ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

*Бондар М. І., Цятковська О. В.***ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІНФРАСТРУКТУРНИХ АКТИВІВ У
ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВАХ 87***Костякова А. А.***НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ВИЗНАЧЕННЯ ШКОДИ ТА ЗБИТКІВ, ЇХ ОЦІНКА ТА ОБЛІК В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ95**

Шепель І. В.
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ ОДИН З НАПРЯМКІВ
УСПІШНОГО АГРАРНОГО БІЗНЕСУ 102

Шерстюк О. Л., Жук Н. Л.
РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ВИРІШЕННІ
СТРАТЕГІЧНИХ ЗАВДАНЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
.....111

ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Болтянська Л. О., Лисак О. І.
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ В
ПОВОСНІЙ ПЕРІОД..... 122

Болтянська Л. О., Тебенко В. М.
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ
УКРАЇНИ 135

Завадських Г. М.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА РОЗВИТОК
МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ 148

Прус Ю. О.
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РЕСУРСІВ
МИСЛИВСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ 155

Тебенко В. М., Болтянська Л. О., Лисак О. І.
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ...169

Яворська Т. І.
СІМЕЙНЕ ФЕРМЕРСТВО У РЕАЛІЗАЦІЇ СКЛАДОВИХ
КОНЦЕПЦІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ 178

**Вимоги щодо розміщення статей у Збірнику наукових
праць Таврійського державного агротехнологічного
університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки).....188**

Founder

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Faculty Economic and Business

UDC [33+631.1] (06)

T 13

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (economic sciences) / Ed.
T. I. Yavorska. Zaporizhzhia : TDATU, 2023.
№ 3(49). 192 p.

Chairman of Editorial Board (scientific editor):

Yavorska T. I.- Doctor of Science, Professor of Economics and
Business Department

Responsible for the release of Scientific Papers:

Yavorska T. I.- Doctor of Science, Professor of Economics and
Business Department

Kolokolchikova I. V. - Doctor of Economic Sciences, Professor
Zavadskykh H. M. – Candidate of Economic Sciences, Ass.
Professor of Economics and Business Department

Imposed by Zavadskykh H. M.

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (Economic sciences) is included to
the list of scientific professional editions of Ukraine, in which main
results of dissertations may be published (Order of MES from
21.12.2015 №1328).

In accordance with the Procedure for the formation of the List of
scientific professional publications of Ukraine (order of the
Ministry of Education and Science of Ukraine dated January 15,
2018 № 32) assigned category "B", approved by the order of the
Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020
№ 886.65

Published according to the decision of the Academic Council of
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
(Protocol № 04 from 28.11.2023).

Certificate of state registration of printing mass media
KB №24284-14124 IIP from 24.12.2019.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2016: 47.1
Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32
Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94
Index Copernicus Value (ICV) 2019: 56.52

Digital Object Identifier System (DOI)

Materials are published in original languages - Ukrainian and
English.

The editorial board's views do not necessarily reflect the position
of the authors.

Address editorial and publishing department:

Legal:

18 B. Khmelnytskyi Ave.
Melitopol, Zaporizhzhia region.
72312 Ukraine

Actual:

St. Zhukovskyy, 66
Zaporizhzhia, Zaporizhzhia region.
69600, Ukraine

Signed for publication 01.12.2023 y.

Printing house TSATU

© Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)

№ 3 (49), 2023

CONTENTS

MANAGEMENT

Oliinyk I. V.
FACTOR ANALYSIS OF METHODS AND PRINCIPLES OF EFFECTIVE
LEADERSHIP..... 8

ECONOMY

Vasylychenko O. O.
DIAGNOSTICS OF THE INFLUENCE OF THE BUSINESS ENVIRONMENT
ON THE MANAGEMENT RESULTS OF SERVICE SECTOR
ENTERPRISES 19

Vinichenko I. I.
FORMATION OF COSTS AND INCOME IN THE CONTEXT
RESOURCE PROVISION OF HUNTING ECONOMY30

Demko V.S., Svytnous I. V.
MACROECONOMIC ANALYSIS OF UKRAINE'S TOURISM POTENTIAL IN
INTERNATIONAL COOPERATION..... 40

Pochernina N. V.
INTERNATIONAL INTEGRATION OF UKRAINIAN REGIONS IN THE
SYSTEM OF ECONOMIC POLICY GOALS.....52

Trusova N. V., Kukina N. V.
FOOD SECURITY OF HOUSEHOLDS IN UKRAINE: TODAY'S
REALITIES..... 63

FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Kostornoi S. V.
VIRTUAL ASSETS: GOVERNMENT REGULATION, ASSESSMENT,
TAXATION 71

Trusova N. V., Kozak V. M.
FUNCTIONAL SYMBIOSIS OF DOMINANT FACTORS ENSURING
FINANCIAL SECURITY OF SUBJECTS AGRO-FOOD MARKET OF
UKRAINE..... 77

ACCOUNTING AND TAXATION

Bondar M., Tsiatkovska O.
FEATURES OF ACCOUNTING OF INFRASTRUCTURE ASSETS IN STATE
INSTITUTIONS..... 87

Kostyakova A. A.
SCIENTIFIC JUSTIFICATION AND PRACTICAL ASPECTS OF
DETERMINING DAMAGE AND LOSSES, THEIR ASSESSMENT AND
ACCOUNTING IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW..... 95

Shepel I. V.
DIGITALIZATION OF FINANCIAL ACCOUNTING AND TAXATION IS
ONE OF THE DIRECTIONS OF SUCCESSFUL AGRICULTURAL BUSINESS
.....102

Sherstiuk O. L., Zhuk N. L.
THE ROLE OF ACCOUNTING IN SOLUTION OF STRATEGIC
TASKS OF ENTERPRISES..... 111

**ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND STOCK-TAKING
ACTIVITIES**

Boltianska L. O., Lysak O. I.
PRACTICAL ASPECTS OF BUSINESS DESIGN IN THE
POST-WAR PERIOD 122

Boltianska L. O., Tebenko V. M.
ASSESSMENT OF INVESTMENT AND INNOVATION
ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN THE SOUTHERN
REGION OF UKRAINE 135

Zavadskykh H. M.
EUROPEAN EXPERIENCE AND DEVELOPMENT OF
HUNTING ECONOMY IN UKRAINE 148

Prus Yu.O.
ANALYSIS CURRENT STATE RESOURCES OF HUNTING
FARMS UKRAINE..... 155

Tebenko V. M., Boltianska L. O., Lysak O. I.
RISK MANAGEMENT AS A DIRECTION OF ENSURING
THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE 169

Yavorska T.I.
FAMILY FARMING IMPLEMENTING COMPONENT
CONCEPTS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT 178

**Requirements for articles published in
“Scientific papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (economic sciences)” 188**

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

УДК: 336.22

*Косторной С.В., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного
e-mail: serhii.kostornoi@tsatu.edu.ua
ORCID: 0000-0003-0477-636X*

ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ОЦІНКА, ОПОДАТКУВАННЯ

Анотація. Обіг віртуальних активів, зокрема криптовалют, набуває все більшого поширення в світі. Але в Україні відсутнє повноцінне законодавче забезпечення цього процесу, недостатньо врегульовані питання оцінки віртуальних активів та оподаткування доходів від операцій з ними. В статті розглянута класифікація віртуальних активів та зміни до неї з врахування європейських вимог та стандартів. Проаналізовані законопроекти щодо оподаткування операцій з віртуальними активами, основні підходи до оцінки та оподаткування віртуальних активів.

Ключові слова: віртуальні активи, криптовалюти, токени, оцінка, оподаткування, MiCA.

JEL code classification: H 25

Постановка проблеми. Обіг віртуальних активів, зокрема, криптовалют, набуває все більшого поширення в світі. Але в Україні відсутнє повноцінне законодавче забезпечення цього процесу. 17 лютого 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про віртуальні активи» [1]. Цей Закон направлений на врегулювання відносин, що пов'язані з оборотом віртуальних активів, в тому числі криптовалют, він визначає права та обов'язки сторін, засади державної політики у сфері обороту віртуальних активів. Проте цей закон досі не вступив в дію та вимагає коригування з врахуванням європейських вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти обігу віртуальних активів розглядали в своїх наукових працях наступні вчені: Дмитренко Т. Л. [2], Макаров О. та Аржевітін С. [3, 4], Карпунцов В. В. та Вереша Р. В. [5], Уткіна М., Самсін. Р., Почтовий М. [6] та інші.

Питання удосконалення оподаткування в Україні розглядали: Косторной С.В. [7,8,9], Костюченко В. М. [10], Прокопенко Н. С. [11], Мельниченко О. В. [12] та інші.

Питання удосконалення оцінки та оподаткування віртуальних активів потребують поглибленого вивчення.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування напрямів удосконалення державного регулювання, оцінки та оподаткування віртуальних активів.

Виклад основного матеріалу.

Згідно Закону України «Про віртуальні активи» [1], який був прийнятий Верховною Радою у 2022 році, віртуальний актив визначено як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі.

Згідно проекту закону №10225, Віртуальний актив – це цифрова річ, що може передаватися та зберігатися в електронному вигляді з використанням технології розподіленого реєстру або іншої подібної технології [13].

Згідно українського законодавства віртуальні активи не мають виконувати функції засобу платежу.

Необхідність формування законодавчої бази щодо віртуальних активів була викликана швидким розповсюдженням криптовалют. Україна у світі серед лідерів за ступенем залучення населення до обігу криптовалют.

Існують різні підходи до класифікації віртуальних активів. Законом [1] встановлено поділ їх на незабезпечені віртуальні активи (які не посвідчують майнових прав) та забезпечені (які можуть посвідчувати майнові права, в тому числі права вимоги на інші об'єкти цивільних прав).

Фінансовими віртуальними активами є:

- ЗВА(ВЦ) – емітовані резидентами України забезпечені віртуальні активи, що забезпечений валютними цінностями;

- ЗВА(ФІ) – емітовані резидентами України забезпечені віртуальні активи, що забезпечені цінними паперами або деривативними фінансовими інструментами [1].

Національним банком України здійснюється регулювання обороту на території України ЗВА(ВЦ). Регулювання обороту інших віртуальних активів, крім ЗВА(ВЦ), покладено на Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку [1].

В більшості випадків власником віртуального активу є особа, яка володіє засобами доступу до віртуального активу (ключем віртуального активу).

Державне регулювання обороту віртуальних активів повинно базуватися на наступних принципах:

1) доцільність - направлення державного регулювання на вирішення існуючої проблеми;

2) адекватність – встановлення форм та рівня державного регулювання правовідносин, що відповідають потребі у вирішенні існуючої проблеми, при цьому мають бути враховані усі альтернативи;

3) ефективність - досягнення максимально можливих позитивних результатів з використанням мінімально необхідних витрат засобів та ресурсів держави, суб'єктів господарювання та громадян;

4) збалансованість - забезпечення при здійсненні регуляторної діяльності балансу інтересів держави, суб'єктів господарювання та громадян;

5) передбачуваність - послідовність, відповідність регуляторної діяльності цілям державної політики, планам з підготовки проектів регуляторних актів, що покращує можливості суб'єктів господарювання здійснювати планування своєї діяльності;

6) прозорість та врахування громадської думки - відкритість для зацікавлених осіб дій регуляторних органів на всіх етапах регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності. [1]

Держава має дуже обмежені можливості щодо отримання інформації про набуття особами віртуальних активів. Зокрема, алгоритми функціонування криптовалют передбачають анонімність їх власників. Учасники ринку віртуальних активів здійснюють операції з віртуальними активами на свій ризик.

Законодавче регулювання ринку віртуальних активів в Україні повинно бути наближеним до правил ринку криптоактивів Markets in Crypto Assets (MiCA), що впроваджуються в ЄС.

В тому числі пропонується наступна класифікація віртуальних активів;

- токени електронних грошей.

- токени з прив'язкою до активів;

- віртуальні активи, які визначені індивідуальними ознаками (NFT);

- віртуальні активи, які не є токенами електронних грошей та токенами з прив'язкою до активів. [13]

Важливим питанням є правильна оцінка та декларування віртуальних активів, зокрема, криптовалют. Враховуючи рекомендації Національного агентства з питань запобігання корупції [14] основними аспектами, на які необхідно звернути увагу, є наступні:

- ідентифікація та зазначення виду та найменування віртуального активу (криптовалюти).

- визначення кількості токенів або коїнів станом на останній день звітного періоду.

Кількість монет (токенів, коїнів) не підлягає округенню. Власник віртуальних активів повинен

самостійно або за допомогою програмно-технічних засобів брокера біржи забезпечити облік активів для цілей заповнення декларації.

- визначення дати набуття криптовалюти. Якщо криптовалюта набувалася кількома транзакціями, що припадали на різні дати, то в декларації необхідно зазначити дату останньої транзакції щодо купівлі відповідного активу.

- визначення вартості.

НАЗК рекомендує спиратися на фактичні витрати, здійснені шляхом переказу коштів з банківського рахунку при придбанні криптовалюти. Якщо отримання криптовалюти відбувається шляхом її конвертації, тобто обміну на іншу криптовалюту, зазначається вартість набутого активу, що була зафіксована на криптовалютній біржі на момент здійснення відповідної транзакції. У випадку майнінгу можуть використовуватися сервіси, які збирають статистичні дані і зберігають відповідну інформацію. Такі агрегатори інформації використовують дані криптовалютних бірж і надають об'єктивну інформацію про усереднену вартість криптовалюти на певну дату. [14]

При набутті в одного постачальника послуг криптовалюти одного виду кількома транзакціями у різні дати слід використовувати дату останньої транзакції та зазначити сукупну вартість.

При декларуванні криптовалюта різних видів, отримана від різних постачальників вважається різними об'єктами декларування.

Вартість криптовалюти, що набувається не за грошові кошти, визначається на основі з її доларового еквіваленту, враховуючи офіційний курсу гривні за даними Національного банку України на момент вчинення транзакції. [14]

Ринок віртуальних активів функціонує не один рік, але перебуває в тіньовому секторі економіки. Доходи від операцій з віртуальними активами фактично не оподатковуються, що призводить до втрат бюджетом значних сум грошових коштів.

Можна виділити наступні підходи до оподаткування операцій з віртуальними активами:

- застосування нульових ставок;
- оподаткування тільки прибутку організацій, які надають посередницькі послуги щодо обігу віртуальних активів;
- оподаткування, аналогічне до оподаткування обміну валюти;
- оподаткування, аналогічне до оподаткування операцій з цінними паперами;
- оподаткування, як звичайного товару (в т.ч. нарахування ПДВ).

Система оподаткування повинна створити сприятливі умови для розвитку інформаційних технологій у сфері обігу віртуальних активів та застосування технології «блокчейн». Надмірне оподаткування може привести до закріплення «тіньового» обігу та відтоку фахівців в інші країни.

Закон «Про віртуальні активи» [1] набере чинності після внесення змін до Податкового кодексу України, якими будуть врегульовані особливості оподаткування операцій з віртуальними активами. Є кілька законопроектів з цього приводу.

Таблиця 1

Законопроекти щодо оподаткування операцій з віртуальними активами

Проекти закону	Основні пропозиції щодо оподаткування операцій з віртуальними активами (ВА)
Проект Закону №7150 від 13.03.2022, ініціатор законопроекту Крячко М.В. [15]	- звільнити від оподаткування ПДВ операцій з ВА та відповідних послуг; - встановити (на 5 років) пільгове оподаткування інвестиційного прибутку від операцій з ВА та відповідних послуг за ставкою податку на прибуток у розмірі 5 %;

	<ul style="list-style-type: none"> - встановити (на 5 років) пільгове оподаткування інвестиційного прибутку від операцій з ВА для фізичних осіб за ставкою ПДФО у розмірі 5 %; - встановити обов'язок сплати військового збору з суми інвестиційного прибутку від операцій з ВА для фізичних осіб за ставкою 1,5 %;
Проект Закону №10225 від 07.11.2023, ініціатор законопроекту Сова О.Г. [13]	<ul style="list-style-type: none"> - запровадити окремий порядок обліку та коригування фінансового результату з метою оподаткування ВА податком на прибуток підприємств; - запровадити механізм оподаткування ПДФО віртуальних активів (18% ПДФО, а також 1,5% військового збору); - не є об'єктом оподаткування ПДВ операції з віртуальними активами; - суб'єкти господарювання (юридичні особи та ФОП), які здійснюють операції з ВА не можуть бути платниками єдиного податку першої - третьої груп та повинні використовувати загальну систему оподаткування.
Проект Закону №10225-1 від 17.11.2023, ініціатор законопроекту Швачко А.О. за участі Міністерства цифрової трансформації [16]	<ul style="list-style-type: none"> - оподаткування операцій з ВА податком на прибуток підприємств; - запровадження механізму оподаткування ПДФО доходів, отриманих фізичними особами від операцій з ВА; - для фізичних осіб ставка ПДФО становитиме: 5% впродовж перших 3 років; 9% на наступні 5 років; надалі - 18%; - встановлюється, що не є об'єктом оподаткування ПДВ операції з ВА (крім операцій з окремим видом ВА (службовими токенами)).

Джерело: складено автором на основі [13,15,16].

Завдяки запровадженню стимулюючих заходів, передбачених законопроектом щодо віртуальних активів, очікується створення близько 5000 нових робочих місць, а також зростання ринку віртуальних активів до 5 мільярдів доларів США на рік. [15].

На наш погляд, доцільною є побудова системи оподаткування операцій з віртуальними активами, що враховує наступні принципи:

- оподаткування на етапі продажу віртуального активу (обміну на гроші);
- податковим агентом є організація, яка надає послуги щодо операцій з віртуальними активами;
- не застосовувати оподаткування щодо створення, майнінгу, володіння віртуальними активами, а також обміну одних віртуальних активів на інші;
- мінімальні ставки оподаткування;
- простий порядок обліку та звітності;
- пільговий період – 5 років, протягом якого застосовуються нульові ставки ПДФО та податку на прибуток підприємств;

Висновки.

Обіг віртуальних активів є перспективним інструментом економічного зростання. Україна має потенціал, щоб стати одним зі світових лідерів в цій галузі. Для цього має бути прийнято відповідне законодавство, створено умови для цивілізованого функціонування відповідного ринку. Ця сфера вимагає державного регулювання, зокрема, щодо питань оцінки,

декларування та оподаткування віртуальних активів. При впровадженні оподаткування доходів від операцій з віртуальними активами, і зокрема, криптовалютами, доцільним є застосування низьких ставок на початковому періоді.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про віртуальні активи». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
2. Дмитренко Т. Л. Особливості регулювання операцій із віртуальними активами щодо протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом / Т. Л. Дмитренко // Фінанси України. - 2020. - № 3. - С. 112-126. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2020_3_9
3. Макаров, О., & Аржевітін, С. (2022). Віртуальні активи та монетарна політика. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(46), 8–18. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.5.46.2022.3877>
4. Аржевітін С. М. Монетарні аспекти використання віртуальних валют / С. М. Аржевітін // Наукові праці НДФІ. - 2017. - Вип. 4. - С. 6-8. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2017_4_2
5. Karpuntsov, V. & Veresha, R. (2023). Legal Aspects of Virtual Assets Regulation in Ukraine. *DANUBE*, 14(3) 235-252. <https://doi.org/10.2478/danb-2023-0014>
6. Utkina, M., Samsin, R. and Pochtovyi, M. (2023), "Financial intelligence (monitoring) of the transactions with virtual assets: new legislation and best practices of foreign countries", *Journal of Money Laundering Control*, Vol. 26 No. 2, pp. 349-360. <https://doi.org/10.1108/JMLC-12-2021-0136>
7. Kostornoi S., Yatsukh O., Tsap V., Demchenko I., Zakharova N., Klymenko M., Labenko O., Baranovska V., Daniel Z., Tomaszewska-Górecka W. Tax Burden of Agricultural Enterprises in Ukraine. *Agricultural Engineering*. 2021. 25(1). P. 157-169 URL: <https://sciendo.com/it/article/10.2478/agriceng-2021-0013> (Scopus).
8. Trusova N.V., Synchak V.P., Borovik L.V., Kostornoi S.V., Chkan I.A., Forkun I.V. Fiscal policy in a decentralized space of the financial system of Ukraine. *International Journal of Criminology and Sociology*, 2020, 9, 2891-2904 URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/12792> (Scopus).
9. Податкова система: навчальний посібник / С. В. Косторной, О. О. Яцух, В. Д. Цап та ін.; ред.. С.В. Косторной. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. 196 с.
10. Костюченко В. М. Передумови запровадження обліку та оподаткування операцій із криптовалютами в Україні / В. М. Костюченко, А. М. Малиновська, А. В. Мамонова // *Modern economics*. - 2017. - № 6. - С. 94-102. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_6_13
11. Прокопенко Н. С. Оподаткування криптовалютного бізнесу: реалії і перспективи / Н. С. Прокопенко, П. О. Фененко, А. О. Тимошенко // *Інвестиції: практика та досвід*. - 2018. - № 7. - С. 5-10. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_7_3
12. Мельниченко О. В. Проблеми та перспективи розвитку оподаткування операцій з криптовалютами / О. В. Мельниченко, О. С. Новак, О. В. Фомина // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. - 2022. - Вип. 3. - С. 28-33. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2022_3_7
13. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні №10225 від 07.11.2023. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43123>
14. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/hii-nematerialni-aktyvy/#post4477>
15. Проект Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами №7150 від 13.03.2022 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211>
16. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні №10225-1 від 17.11.2023 URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43232>

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine. (2022). Law of Ukraine "On Virtual Assets". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>
2. Dmytrenko, T. L. (2020). Features of regulating transactions with virtual assets to counteract the legalization of income obtained by criminal means. *Finance of Ukraine*, 3, 112-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2020_3_9
3. Makarov, O., & Arzhevitin, S. (2022). Virtual assets and monetary policy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(46), 8–18. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.5.46.2022.3877>
4. Arzhevitin, S. M. (2017). Monetary aspects of using virtual currencies. *Scientific Works of NDFI*, 4, 6-8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2017_4_2
5. Karpuntsov, V., & Veresha, R. (2023). Legal Aspects of Virtual Assets Regulation in Ukraine. *DANUBE*, 14(3), 235-252. <https://doi.org/10.2478/danb-2023-0014>
6. Utkina, M., Samsin, R., Pochtovyi, M. (2023). Financial intelligence (monitoring) of the transactions with virtual assets: new legislation and best practices of foreign countries. *Journal of Money Laundering Control*, 26(2), 349-360. <https://doi.org/10.1108/JMLC-12-2021-0136>
7. Kostornoi, S., et al. (2021). Tax Burden of Agricultural Enterprises in Ukraine. *Agricultural Engineering*, 25(1), 157-169. URL: <https://sciendo.com/it/article/10.2478/agriceng-2021-0013>

8. Trusova, N.V., et al. (2020). Fiscal policy in a decentralized space of the financial system of Ukraine. *International Journal of Criminology and Sociology*, 9, 2891-2904. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/12792>
9. Kostorny, S. V., et al. (2018). *Tax System: educational manual*. Melitopol: Publishing House MMD.
10. Kostyuchenko, V. M., et al. (2017). Preconditions for the introduction of accounting and taxation of transactions with cryptocurrencies in Ukraine. *Modern economics*, 6, 94-102. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2017_6_13
11. Prokopenko, N. S., et al. (2018). Taxation of cryptocurrency business: realities and prospects. *Investments: Practice and Experience*, 7, 5-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_7_3
12. Melnychenko, O. V., et al. (2022). Problems and prospects of cryptocurrency transaction taxation. *Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, 3, 28-33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2022_3_7
13. Bill No. 10225 of 07.11.2023 on amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding the regulation of the circulation of virtual assets in Ukraine. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43123>
14. National Agency for Prevention of Corruption. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/hii-nematerialni-aktyvy/#post4477>
15. Bill No. 7150 of 13.03.2022 on amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the taxation of transactions with virtual assets. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211>
16. Bill No. 10225-1 of 17.11.2023 on amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding the regulation of the circulation of virtual assets in Ukraine. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43232>

Serhii Kostornoi, PhD, Associate Professor
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
e-mail: serhii.kostornoi@tsatu.edu.ua
ORCID: 0000-0003-0477-636X

VIRTUAL ASSETS: GOVERNMENT REGULATION, ASSESSMENT, TAXATION

Abstract.

The circulation of virtual assets, in particular, cryptocurrencies, is becoming more and more widespread in the world. But in Ukraine, there is no full-fledged legislative support for this process, the issues of valuation of virtual assets and taxation of income from transactions with them are not sufficiently regulated.

The article considers the classification of virtual assets approved in Ukraine, which provides for their division into unsecured and secured virtual assets. Proposed changes to it taking into account European requirements and standards (MiCA), namely:

- *electronic money tokens;*
- *tokens linked to assets;*
- *virtual assets that are defined by individual characteristics (NFT);*
- *virtual assets that are not asset-linked tokens and electronic money tokens.*

Analyzed draft laws on taxation of operations with virtual assets, main approaches to valuation and taxation of virtual assets.

An important issue is the correct assessment and declaration of virtual assets, in particular, cryptocurrencies. The main aspects that need to be paid attention to are the following:

- *identification and designation of the type and name of the virtual asset (cryptocurrency);*
- *determination of the number of tokens or coins as of the last day of the reporting period;*
- *determining the date of acquisition of cryptocurrency;*
- *determination of the cost (based on the actual costs incurred by transferring funds from a bank account in exchange for the purchased cryptocurrency, and if this method cannot be used - on the basis of statistical data collected by specialized services).*

The following proposals have been formulated regarding the system of taxation of operations with virtual assets:

- *taxation at the stage of selling a virtual asset (exchange for money);*
- *a tax agent is an organization that provides services related to transactions with virtual assets;*
- *not to apply taxation regarding the creation, mining, ownership of virtual assets, as well as the exchange of one virtual asset for another;*
- *minimum tax rates;*
- *simple accounting and reporting procedure;*
- *grace period – 5 years, during which zero rates of personal income tax and corporate income tax are applied.*

Keywords: *virtual assets, cryptocurrencies, tokens, valuation, taxation, MiCA.*

**Вимоги до статей, що друкуються
у “Збірнику наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)”**

Збірник призначений для фахівців, які цікавляться теоретичними та прикладними проблемами економіки, фінансів і кредиту, обліку і аудиту, менеджменту та маркетингу мікро-, мезо- та макрорівня національної та міжнародної економіки. Збірник надає можливість вченим та здобувачам наукових ступенів провести публічну апробацію, а науковій спільноті – ознайомитися з останніми результатами досліджень теоретичних і прикладних проблем національної та міжнародної економіки.

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) включений до Переліку наукових фахових видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ МОН №1328 від 21.12.2015 р.). Відповідно до Порядку формування Переліку наукових фахових видань України (наказ МОН України від 15 січня 2018 року № 32) Збірнику присвоєно категорію «Б», що затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020 № 886.

Збірник виходить до 4 разів на рік. Останні дати подання статей:

№1 – до 1 березня; №2 – до 1 травня; №3 – до 1 жовтня; №4 – до 1 грудня.

Для участі у формуванні збірника наукових праць необхідно подати:

1. Електронний варіант статті, оформлений відповідно до наведених нижче вимог, виконаний у редакторі MS Word.

2. Рецензію доктора наук (за тематикою статті) – для авторів без вченого ступеня. Відсканований документ повинен містити підпис рецензента, засвідчений печаткою установи, в якій він працює.

3. Файл із відомостями про автора (прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи, поштова адреса для пересилання авторського примірника, контактні телефони, адреса електронної скриньки) та інформацією про кількість примірників і необхідність поштової пересилки.

4. Електронні копії анотації англійською мовою у форматах *jpeg* (сканована копія) та *doc* (у редакторі MS Word), завірену професійним перекладачем або викладачем англійської мови зі знанням економічної термінології.

5. Електронну копію платіжних документів (оплата здійснюється після прийняття позитивного рішення щодо друку статті).

Пакет перерахованих вище матеріалів надсилається на електронну скриньку:
sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ivanvd@ukr.net

Структура статті:

1. Індекс УДК.

2. Прізвище та ініціали автора.

3. Відомості про автора – науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи автора (повністю без абревіатур), e-mail.

4. Назва статті (до десяти слів).

5. Анотація мовою статті (від 300 до 500 знаків)

6. Ключові слова мовою статті (не менше шести слів або словосполучень).

7. Код JEL Classification.

8. Прізвище та ініціали автора (англійською).

9. Відомості про автора (англійською) – науковий ступінь, вчене звання, посада та місце роботи автора (повністю без абревіатур), e-mail.

10. Назва статті (англійською).

11. Розширена анотація англійською мовою (від 1600 до 1800 знаків) містить наступні розділи: постановка завдання, результати дослідження, висновки

12. Ключові слова (англійською).

13. Текст у структурованому вигляді із виділенням наступних елементів:

13.1 Постановка проблеми (постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями);

13.2 Аналіз останніх досліджень і публікацій (аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття);

13.3 Формулювання цілей статті (постановка завдання);

13.4 Виклад основного матеріалу (виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів);

13.5 Висновки (висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку).

14. Список використаних джерел (мовою оригіналу). Бібліографічний опис літературних джерел оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

15. Список використаних джерел в романській абетці (транслітерація) – References, оформлений відповідно до вимог APA (<http://www.apastyle.org>).

16. Вказати назву рубрики, в якій має бути надрукована стаття – відповідає назві однієї з наукових спеціальностей галузі знань "Соціальні та поведінкові науки", "Управління та адміністрування":

051 – Економіка;

71 – Облік і оподаткування;

72 – Фінанси, банківська справа та страхування;

073 – Менеджмент;

75 – Маркетинг;

76 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Технічні вимоги до оформлення статті:

- Приймаються статті, написані однією із трьох мов: українською, російською, англійською.
- Назва файлу зі статтею – прізвище автора.
- Формат сторінки – А4.
- Поля з усіх боків – 2 см.
- Всі сторінки мають бути у книжковій орієнтації.
- Обсяг статті – не менше 10 друкованих сторінок.
- Окремі елементи статті:
 - Індекс УДК - Times New Roman, 12, напівжирний, вирівнювання ліворуч, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
 - Прізвище та відомості про автора (авторів) - Times New Roman, 12, курсив, вирівнювання праворуч, інтервал – 1,0;
 - Порожній рядок;
 - Назва статті - Times New Roman, 16, великими літерами, напівжирний, вирівнювання по центру, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
 - Порожній рядок;
 - Анотація та ключові слова - Times New Roman, 10, курсив, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 1,25 см;
 - Порожній рядок;
 - Код JEL Classification - Times New Roman, 12, напівжирний, вирівнювання ліворуч, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;

- Прізвище та відомості про автора (англійською) - Times New Roman, 12, курсив, вирівнювання праворуч, інтервал – 1,0;
- Порожній рядок;
- Назва статті (англійською) - Times New Roman, 16, великими літерами, напівжирний, вирівнювання по центру, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0 см;
- Порожній рядок;
- Анотація та ключові слова (англійською) - Times New Roman, 10, курсив, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 1,25 см;
- Порожній рядок;
- Текст статті - Times New Roman, 14, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см, назви підпунктів виділяються напівжирним шрифтом;
- Порожній рядок;
- Список використаних джерел – Times New Roman, 10, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0,5 см, слова "Список використаних джерел" виділяються напівжирним шрифтом;
- Порожній рядок;
- Список використаних джерел (англійською) - References – Times New Roman, 10, вирівнювання по ширині, інтервал – 1,0, абзацний відступ – 0,5 см;

- Оформлення таблиць:

Таблиця 1

Назва таблиці

- Оформлення ілюстрацій:

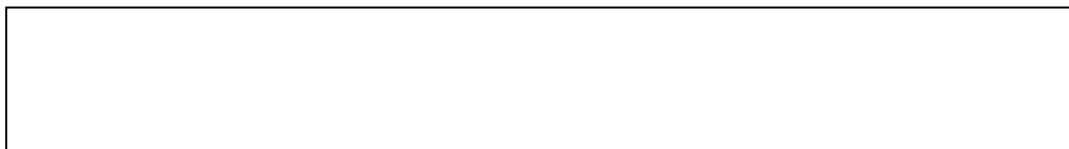

Рис. 1. Назва рисунку.

- Формули виконуються за допомогою вбудованого редактора формул MS Word і нумеруються з правого боку:

Формула (1)

- Абзаци позначати тільки клавішею "Enter", не застосовувати пробіли або табуляцію (клавіша "Tab").
- Посилання на літературу в тексті необхідно давати в квадратних дужках, наприклад, [3, с. 35; 8, с. 56-59], в яких перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку літератури, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; одне джерело (зі сторінкою) відокремлюється від іншого крапкою з комою.
- Всі статистичні дані мають бути підкріплені посиланнями на джерела.
- Всі цитати мають закінчуватися посиланнями на джерела.
- Кількість джерел у списку літератури повинна складати не менше 10 (з них не менше 4 іноземних).

- Посилання на підручники та науково-популярну літературу не допускаються.
- Назви праць у списку літератури розташовуються в порядку цитування.
- Скорочення слів і словосполучень, окрім загальноприйнятих, не допускається.

Редакція може відхилити статтю, якщо:

- відсутній повний пакет супровідних документів;
- оформлення статті не відповідає зазначеним вище вимогам;
- тематика статті не відповідає профілю видання;
- назва статті не відповідає змісту;
- стаття написана на низькому науковому рівні;
- матеріали повністю або частково публікувались раніше в інших виданнях або подані до розгляду редакціям інших журналів;
- стаття повністю або частково чужа (автор вчинив плагіат);
- порушена в статті проблема втратила актуальність.

Автори несуть відповідальність за точність наведених у статті термінів, прізвищ, даних, цитат, статистичних матеріалів тощо.

Усі матеріали, що надсилаються для публікації, проходять рецензування.

Рішення про публікацію статті приймає редколегія.

Рукописи, які відхилила редакційна колегія, авторам не повертаються.

Редакція залишає за собою право скорочувати, правити текст і змінювати назву статті.

Сподіваємося на плідну співпрацю!

Редакційна колегія Збірнику наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)

Контактні дані:

вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізька обл. 69600, Україна

Декан факультету економіки і бізнесу Колокольчикова Ірина Володимирівна

Тел.: (067) 258-45-34

Відповідальний секретар – Завадських Ганна Миколаївна

Тел.: (097) 989-87-22, E-mail: SP_tsatu@tsatu.edu.ua

Збірник наукових праць
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного
(економічні науки)

Наукове фахове видання

Випуск 49, том 3

Збірник виходить до 4-х разів на рік

Свідоцтво про державну реєстрацію
Друкованого засобу масової інформації
Міністерство юстиції
КВ № 24284-14124 ПР від 24.12.2019

Відповідальні за випуск збірника:

Яворська Т.І. - д.е.н., професор кафедри економіки і бізнесу
Колокольчикова І.В. - д.е.н., професор, декан факультету економіки і бізнесу
Завадських Г.М. – к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу

Підписано до друку 01.12.2023 р. Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум.-друк. арк. 13,0 Наклад 100.